

ZAHRÁDKÁŘSKÝ ZPRAVODAJ

ÚS ČZS OPAVA - 2023

ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ **VOLEBNÍHO ROKU 2024**

pro volební období 2024-2029 schválené na zasedání představenstva ČZS
dne 14. září 2023:

Rok 2024 bude pro ČZS volebním rokem, ve kterém postupně proběhnou volby výborů, kontrolních komisí základních a specializovaných základních organizací (ZO a SZO) a volby územních rad, představenstev a kontrolních komisí územního sdružení (ÚS) a volba republikové rady ČZS (RR), představenstva ČZS, kontrolní komise a rozhodčí komise ČZS.

Aby tento organizačně náročný rok proběhl řádně, je nutné respektovat časový harmonogram jednotlivých volebních kroků na sebe navazujících. Představenstvo ČZS schválilo pro rok 2024 následující harmonogram:

1) Ve smyslu § 4 odst. 3 a § 22 odst. 5 písm. b) Stanov ČZS vyhláší republiková rada ČZS pětileté volební období na léta 2024-2029.

2) Časový harmonogram jednotlivých kroků:

Pro Základní a specializované základní organizace (ZO/SZO):

leden–duben, květen 2024 uskutečnit výroční členské schůze (dále jen VČS)

- a VČS zhodnotit činnost za rok 2023 a za období 2019-2024, v usnesení si stanovit cíle a programové zaměření ZO/SZO. To bude následně doplněno doporučením a záměry územní konference a programovou orientací Sněmu ČZS
- zvolit nový výbor ZO/SZO nebo potvrdit dosavadní výbor, zvolit kontrolní komisi nebo potvrdit dosavadní složení
- zvolit na každých počínajících 100 členů své organizace 1 delegáta na územní konferenci
- z delegátů na konferenci navrhnout jednoho kandidáta za ZO na člena rady územního sdružení
- po VČS oznámit územnímu sdružení zvolené delegáty na územní konferenci a návrh kandidáta na člena rady územního sdružení
- po VČS vyplní každá ZO/SZO vždy nový registrační list (RL), s aktuálními údaji na volební období 2024-2029, vyhotoví usnesení o volbě ze zasedání členské schůze a zajistí čestná prohlášení zvolených funkcionářů s úředně ověřenými podpisy a v případě změny sídla zajistí souhlas vlastníka nemovitosti o umístění sídla ZO s úředně ověřeným podpisem. Všechny dokumenty je nutné zaslat v originále na ÚS, které následně zašle na ústředí ČZS. Registrační list zasílat v počtu minimálně 3 vyhotovení. Pokud stávající funkcionáři byli potvrzeni ve svých funkcích, je nutno uvádět v RL jako den vzniku funkce datum konání volební VČS a doložit u nich znovu čestná prohlášení, protože byli zvoleni na nové volební období.
- Všechny informace a formuláře k volbám jsou na webových stránkách svazu v sekci „volby“: www.zahradkari.cz/volby. Potřebné informace k volbám naleznete také ve Zpravodaji č. 2/2023.

Pokud má ZO/SZO peníze uložené v bance a došlo ke změně ve výboru, je třeba zajistit změnu podpisového vzoru pro nově zvolené funkcionáře (předsedu, člena výboru atd.)

Pro Územní sdružení (ÚS):

květen 2024

- * ÚS pomohou v ZO/SZO dokončit VČS, pomohou získat delegáty ZO na územní konferenci a kandidáty do rady ÚS
- * Pomohou získat ze všech ZO/SZO nový registrační list, usnesení o volbě, čestná prohlášení a souhlas s umístěním sídla, žádost o provedení změn ve spolkovém rejstříku a zajistí jejich zaslání na ústředí

květen–září 2024 uskutečnit územní konferenci

- připravit návrh kandidátů na jednotlivé funkce (předseda, členové představenstva, předseda kontrolní komise a členy kontrolní komise). To je spojeno i s jednáním se ZO/SZO.
- na územní konferenci zhodnotit činnost ÚS za období 2019-2024
- schválit hlavní orientaci činnosti ÚS na období 2024-2029
- zvolit radu ÚS , zvolit představenstvo ÚS, zvolit kontrolní komisi ÚS
- zvolit na každých počínajících 2000 členů v rámci ÚS 1 delegáta na Sněm ČZS
- z delegátů na sněm navrhnout jednoho kandidáta na člena republikové rady ČZS
- po územní konferenci oznámit písemně nebo emailem na ústředí ČZS zvolené delegáty na Sněm ČZS a návrh kandidáta za ÚS na člena republikové rady ČZS
- po územní konferenci vyplnit registrační list ÚS na období 2024-2029, vyhotovit usnesení o volbě ze zasedání konference, ke všem zvoleným funkcionářům přiložit čestná prohlášení (ověřený podpis) a žádost o změnu zápisu ve spolkovém rejstříku. Všechny dokumenty se dokládají v originále.

Pokud má ÚS peníze v bance, zajistí úpravu podpisového vzoru na nově zvolené funkcionáře (předsedu, člena představenstva atd.)

do 31. srpna 2024

předložit na ústředí návrhy na vyznamenání pro rok 2025

Pro představenstvo ČZS:

Září 2024 - zajistit přípravu Sněmu ČZS, programová orientace ČZS, návrh kandidátů

Říjen 2024 - připravit program závěrečného zasedání RR volebního období 2019-2024, připravit program Sněmu ČZS, způsob a organizace voleb, volby

Listopad 2024 - uskutečnit závěrečné zasedání RR ČZS podle připraveného programu (22.11.2024), uskutečnit Sněm ČZS podle připraveného programu (23.-24.11.2024)

Prosinec 2024 - zajistit změnu zápisu statutárních zástupců ČZS ve spolkovém rejstříku, zajistit předání funkcí a agendy nově zvoleným statutárním zástupcům ČZS

Od roku 2024 činí členský příspěvek 300 Kč za rok s následujícím dělením:

- Podíl pro ZO 100,- Kč – zůstává v rozpočtech ZO
- Podíl pro ÚS 70,- Kč – základní podíl k zajištění činnosti ÚS
- Fond aktivity ÚS 30,- Kč – k podpoře zvýšení aktivity ÚS
- Fond rozvoje Svazu 16,- Kč – z Fondu jsou poskytovány příspěvky pro rozvoj ZO/ÚS

- Rizikový fond Svazu 1,- Kč – slouží ke krytí škod ZO/ÚS po živelních katastrofách
- Podíl pro RR 83,- Kč – slouží k zajištění činnosti RR a ústředí Svazu

Známky pro rok 2024 si vyzvedněte v kanceláři ÚS ČZS Opava – úřední hodiny středa od 8:00 do 14:30 hodin. Za jednu známku budete platit 200,- Kč.

Volební Konference ÚS ČZS Opava se uskuteční 29. května 2024 a proto odevzdejte na ÚS dokumentaci z VČS do konce dubna 2024!!!

Príspevky do Zpravodaje ÚS zasílejte do 30.4.2024 na mailovou adresu:

chovanec300@gmail.com

Mladý zahrádkář

/Jan Hanzlík/

Soutěž mladý zahrádkář se uskutečnila 26.4. 2023 v prostorách Masarykovy střední školy zemědělské v Opavě. Soutěž byla rozdělená na mladší žáky, starší žáky a floristiku. Soutěže se účastnilo 21 mladších žáků, 20 starších žáků a 23 floristické soutěže. Soutěžilo se v poznávacím vědomostním testu poznání rostlin, semen, větvíček a floristé soutěžili ve vazbě květin. Velkou zásluhu na průběhu soutěže měl pán Vilém Tomíček který je dlouhodobý pořadatel této soutěže, za to patří poděkování za odvedenou práci. Je dlouhodobý člen Územního sdružení ČZS v Opavě a místní organizace Štěpánkovice.

Vítězové v kategorii mladších žáků Kryštof Klain, kategorie starších žáků Ondřej Rosypal a floristika Jana Hopjanová.

Ohlédnutí za výstavami SZO ČZS Iris Hlučín v roce 2023.

/Zdeněk Seidl/

V tomto roce se nám podařilo uspořádat v Hlučíně 2 mezinárodní specializované výstavy květin. Obě se konaly v tzv. červeném kostele, což je odsvěcený bývalý evangelický kostel, který se stal tradičním místem konání našich výstav. Předurčují jej k tomu komorní prostory kostela a výborné mikroklima, které pomáhá udržet exponáty v dobré kondici. Obvykle se paralelně s výstavami květin konají výstavy obrazů nebo fotografií.

Velice si vážíme spolupráce s pracovníky Kulturního domu (oficiálně Sport a kultura Hlučín, p.o.), kteří nám významně pomáhají po stránce technického zajištění našich výstav.

Jako první se ve dnech 15.-16.4.2023 konala výstava jarních květin. Jarní počasí nastartovalo vyššími teplotami, takže jsme se těšili na to, že budeme moci prezentovat více skupin jarních květin. Pak se ale ochladilo, což například zabránilo opylování nakvetlých ovocných stromů a způsobilo špatnou úrodu ovoce v letošním roce. V případě výstavy jarních květin se zastavilo nakvétání narcisů a zcela zastavilo nakvétání tulipánů. Takže naši 3 místní vystavovatelé měli problém zajistit dostatek exponátů pro výstavní prostory. Významně nám pomohl kolega Jerzy Widenka z Polska, který je rovněž členem Irisu Hlučín, ale zejména pomohli manželé Radka a Pavel Nejedlovi z Lovčic, z firmy Lukon Bulbs. Už jsme si zvykli na to, že před výstavou vše vypadá černě. Nakonec, zejména díky pomoci našich přátel, se podařilo výstavní prostory zcela zaplnit.

Na další výstavu, což byla výstava lilií a denivek, jsme se snažili lépe připravit. K sortimentu, který běžně pěstujeme, jsme dosadili skupinu raněji kvetoucích lilií. A pojistili jsme si několik významných pěstitelů lilií, s jejichž pomocí jsme doufali zajistit dostatek exponátů. Termín konání výstavy byl 1. a 2.7.2023.

Bohužel chladné počasí pokračovalo až do června, takže ztrátu ve vegetaci od chladného jara až do června se nepodařilo dohnat. Nejen v našem regionu, ale ani na jižní Moravě, ani v okolí Nitry na Slovensku, kde jsme všude měli svá želízka v ohni. Takže tak, jako před

každou výstavou starosti se zajištěním dostatku exponátů pokračovaly. Navíc ve stejném termínu začínala nejvýznamnější výstava lilií v ČR, kterou každý rok pořádá naše sesterská organizace SZO ČZS Lilium Brno v klášteře v Rajhradě a ti měli podobné starosti jako my.

Opět nám pomohli Radka a Pavel Nejedlovi. A to nejen nám, ale rovněž při výstavě v Rajhradě a při výstavě v Lysé nad Labem. Naštěstí na jaře neprodali všechny cibule lilií. Ty, co jim zbyly vysadili nejen na venkovní záhony, ale i do skleníků, takže disponovali dostatkem materiálu, kterým letos pomohli mnoha pořadatelům výstav. Přitom zcela nezištně, pouze za úhradu nákladů spojených s dovozem květů. Pavel byl v počátcích činnosti Irisu Hlučín rovněž našim členem. Je dobře, že na nás nezapomněl.

Výstavu lilií jsme doplnili ukázkou novošlechtění denivek přítele Tadeusze Kotuly z Polska. Denivky si mnoho lidí plete s liliemi, takže jsme se snažili ukázat rozdíly mezi nimi. Jejich hlavní rozdíl je v tom, že květ lilie vydrží několik dnů, zatímco květ denivky kvete jen jeden den. A ne vždy rozkveje na lodyze hned další pupen. Takže na výstavu je třeba dát do vázy několik lodyh s pupeny v různé fázi nákvětu, a ne vždy se podaří donutit všechny odrůdy, aby během výstavy kvetly.

Aranžmá obou výstav zajistily naše členky spolu s kolegyněmi ze spolku Sousedé 55+ pod vedením paní Líby Markové.

African Queen (od Jana Szczeponka, Polsko)

Semenáče denivek Tadeusze Kotuly

Zahradní slavnost ve Slavkově

V letošním roce se u nás nekonala zahrádkářská výstava, ale v rámci 60. výročí založení organizace ve Slavkově jsme v červnu uspořádali „Zahradní slavnost“ v zajímavém prostředí zámeckého parku Seniorcentra Slavkov. Věříme, že vítání léta plné zábavy pro celou rodinu a všechny věkové kategorie se nám povedlo a zaujalo návštěvníky. Odpoledne zahrála cimbálová muzika, pro děti byly pod stromy připravené hry a dětský koutek, pro dospělé bohaté občerstvení. Určitě zajímavou byla předváděcí akce jedné z kuchařských uměleckých technik carvingu. Představil se nám několikanásobný držitel zlaté medaile z prestižních mezinárodních soutěží pan Luděk Procházka z Benešova u Prahy a předvedl ozdobné vyřezávání různých vzorů a motivů do ovoce a zeleniny. Bonusem byl meloun s vyřezaným znakem ČZS, který byl také hlavní cenou tomboly. Večer krásně hrála kapela a mnoho účastníků si i zatančilo.

Za ZO ČZS Slavkov: Vladimír Chovanec

27. výstava hroznů Slezska

se konala ve dnech 8. – 10. září 2023 na zámku ve Velkých Hořticích – viz foto:

ZAHRÁDKÁŘSKÁ VÝSTAVA KRAVAŘE

Po delší přestávce, způsobené covidem i jinými okolnostmi, jsme se letos rozhodli navázat na dlouholetou tradici a uspořádat ve farní stodole opět zahrádkářskou výstavu. Konala se ve dnech 23.-25.9.2023.

Stodolu jsme krásně vyzdobili jak květinami, tak ovocem a zeleninou, ať už se jednalo o druhy všeobecně známé či zcela nové a netradiční. Zajímavým prvkem v aranžmá byla třeba dožínková koruna zapůjčená z kostela sv. Mikuláše nebo dnes již historické nářadí a konve na mléko. K vidění tak byla například nejen „klasika“ - jablka, hrušky či hroznové víno nejrůznějších odrůd, ale také expozice nádherných jirinek šlechtitele z Hlučína, jemné elegantní eustomy i pestré chryzantémy různých barev a tvarů zapůjčené od pěstitele ze Štěpánkovic, nebo expozice zajímavého exotického a méně známého ovoce.

Také vystavovaná zelenina byla přehlídkou barev a tvarů, jako příklad uvedeme třeba melouny, dýně, rajčata, papriky, ale také neobvyklá ačokča nebo „indická okurka“. Nechyběly ani bylinky nebo chilli papričky.

Také na tuto výstavu jsme nezapomněli přizvat své přátele-včelaře, kteří rovněž patřili k velkému zpestření, hlavně pro děti bylo velmi zajímavé vidět včeličky ve „skleněném úlu“. Rádi jsme také navázali na dlouhodobou spolupráci s mateřskou školkou z Koutů a základními školami v našem městě a díky tomu se děti mohly pochlubit svými krásnými výtvary na podzimní téma.

Pro všechny zájemce byl připraven i studijní koutek, kde si mohli najít oblíbený druh ovoce či zeleniny a zjistit, jak prospívá jejich zdraví. Dále u vstupu pak byly pro děti připravené omalovánky a křížovky, které si pak mohly odnést domů. A kdo během výstavy pocítil žízeň nebo chuť na něco dobrého, mohl se občerstvit v našem minibaru. Pro všechny „hazardu chtivé“ návštěvníky pak byla připravená bohatá tombola.

Musíme poděkovat farnosti Kravaře za propůjčení reprezentativních prostor farního sálu, Městu Kravaře a všem sponzorům za podporu a v neposlední řadě i samotným návštěvníkům – Vám všem patří velký dík!!!

Díky snaze a obětavosti některých našich členů a sympatizantů tak mohla proběhnout akce, díky které jsme se mohli pochlubit krásnými a zcela jistě vynikajícími pěstitelskými úspěchy. Moc všem děkujeme!!! Tak zase někdy příště!!!

Za ZO ČZS Kravaře: Petr Ploch

Výstava „Život na zahradě“

Ve dnech 22. a 23. září 2023 se naše ÚS ČZS Opava zúčastnilo výstavy „Život na zahradě“, která se konala v Národním zemědělském muzeu Ostrava-Vítkovice. Naší expozici tvořily vzorky hroznového vína, ovoce a zeleniny z Velkých Hoštic, Malých Hoštic, Jakubčovic, Kravař, Slavkova a Štěpánkovic. Již tradičně byla naše část mezi historickými zemědělskými stroji doplněna krásnými květy jiřin od IRIS Hlučín a kolekci chryzantém od Viléma Tomíčka ze Štěpánkovic. Květinové aranžmá celé expozice vkusně doplnili žáci Masarykovy střední školy zemědělské v Opavě pod vedením p. Sabiny Šigutové.

Součástí výstavy byl také 12. ročník Mezinárodní soutěže dětí v zahradnických dovednostech, na které se představili i žáci škol opavského okresu. Následně si návštěvníci výstavy mohli prohlédnout výsledky soutěže v aranžování květin.

Děkujeme všem, kteří se aktivně zapojili do přípravy, dodání vzorků a průběhu krajské výstavy. Naše expozice byla důstojnou prezentací práce zahrádkářů z Územního sdružení Opava.

Za ÚS ČZS: Vladimír Chovanec

Podzimní výstava Flora Olomouc 2023

Tisíce barevných květin a desítky tun voňavého ovoce a čerstvé zeleniny jsme i letos vidět na výstavě v Olomouci. Tak vypadala hlavní expozice v Pavilonu A s názvem Společné kořeny. Čtyřdenní podzimní výstavu Flora Olomouc – Hortikomplex nakonec navštívilo asi 23 tisíc návštěvníků. Dominantním prvkem byla mapa bývalého Československa, do které byly zakomponované výpěstky českých zelinářů a ovocnářů.

Oceňujeme práci všech členů a organizací, kteří se podíleli na zajištění expozice ÚS ČZS Opava na výstavě Flora Olomouc ve dnech 5.-8.10.2023. Vystavovali zde zahrádkáři z Malých Hoštic, Velkých Hoštic, Kravař, Slavkova a Štěpánkovic. Dovoz vzorků, instalaci a odvoz zajišťovali Vilém Tomíček a Josef Teuer, kterým patří velké poděkování. Za realizaci expozice na výstavě Hortikomplex 2023 jsme obdrželi od pořadatelů diplom s poděkováním.

Za ÚS ČZS: Vladimír Chovanec

Den stromů

/Jan Hanzlík/

V neděli 16.10.2022 byl v Opavě po dvouleté přestávce zaviněné Covidem 19 opět obnoven Den stromů, který se uskutečnil v sadech Svobody a bylo na co koukat. Do akce bylo zapojeno hodně subjektů opavských škol a další organizace, co působí ve městě Opavě. I my z Územního sdružení zahrádkářů jsme měli zastoupení při této akci a to zásluhou pana Viléma Tomíčka, který představil svoje výpěstky podzimních květin, které kolem jdoucí obdivovali pro jejich krásu a p. Tomíček ochotně vysvětloval a radil jak tyto nádherné květiny pěstovat za což mu patří poděkování. Poděkovat je třeba také pp. Meleckému a Hanzlíkovi za účast na této akci.

Rýt či nerýt? To je otázka ....

/Zdeněk Seidl/

V posledních letech se občas setkáváme s názorem, že rytí záhonů není tak důležité. Možná je to názor někoho, kdo se rád vyhýbá práci. Nevím.

Jaké jsou argumenty proti rytí? Údajně stačí rýt jen nově zakládáné záhony. Když ryjeme trávník nebo se snažíme vylepšit neúrodnou půdu. Jinak rytím přemístíme organismy důležité pro rozklad organické hmoty na humus do spodní vrstvy, kde z důvodu nedostatku kyslíku mohou uhynout. A zelená organická hmota, která je zapravena příliš hluboko může začít hnit. Dále se tvrdí, že není třeba rýt

- a) záhony po okopaninách a kořenové zelenině;
- b) po polních okurkách nebo dýních, které kryly půdu a zamulčované plochy;
- c) po hluboce kořenících pozdních košťálovinách;
- d) tam, kde budeme vysévat zelené hnojení;
- e) tam kde hrozí eroze (na svahu).

Ale většina zahrádkářů se stále drží tradice rytí a rytí považují za nejdůležitější podzimní práci, která ovlivňuje úrodu v dalších letech. Pokud rytím připravujeme záhon na výsadbu česneku ryjeme co nejdříve a před výsadbou ještě půdu na záhonech důkladně propracujeme. Záhony, které připravujeme na jaro ryjeme až opadne listí ze stromů, aby poryté záhony už zůstaly čisté.

Před rytím a během rytí dochází k odstranění nebo alespoň omezení růstu plevelů. Neměli bychom je jenom vytrhávat, protože u některých plevelů i kousek kořene způsobí jejich rozmnožení. Většinou pomůže jejich vyrytí i s kořenovým balem. To se bohužel zcela nepodaří při likvidaci přesličky, jejíž síť kořenů se nachází ve velké hloubce. Ale alespoň na nějakou dobu její růst omezíme. Rovněž zarývání plevelů včetně jejich kořenů způsobí jejich rozmnožení a zamoření celého záhonu. Odstraněný plevel nevyhazujeme, ale vložíme jej do kompostu, kde z něho při správném kompostování po čase získáme nový zdroj živin. Rytí probíhá tak, že zryjeme první brázdu. Pak naklopíme na bok brázdy organický materiál. Ti šťastnější používají hnůj. Nesmíme však kombinovat použití hnoje s vápněním, protože vápno způsobí uvolnění a vyprchání amoniakální formy dusíku. Použít ale můžeme vlastní kompost, posekanou trávu, listí nebo nadrcené zbytky rostlin např. ze zeleného hnojení. Nedostatečné zásobení půdy organickou hmotou může zavinit vyčerpání půdy, která nedrží vláhu a díky tomu se snižují výnosy. Důležité je rozložit organickou hmotu po boku brázdy, aby se živiny dobře uvolňovaly do půdy. Nejen na její dno, kde by se hmota špatně rozkládala. Při rytí se dostanou na povrch nebo blíže k povrchu vajíčka nebo larvy škůdců (například i ponravy), které během zimy mohou vymrznout a omezíme tak jejich škodlivost.

Porytý záhon nijak neupravujeme. Rytím se půda promíchá. Mráz hroudy roztrhá a zlepší kapilární strukturu půdy, která díky tomu bude lépe dýchat a hospodařit s vodou. Musíme však dbát na to, abychom při rytí ornici na záhonech zbytečně neušlapali, protože pak by rozbití ušlapané půdy trvalo dlouho a ani mráz by si s tím nemusel poradit.

Tvrdí se, že při každoročním rytí využijí rostliny až o 20 % dusíku více než když se půda neryje nebo ryje po dvou a více letech. Navíc, pokud se pravidelně neryje, tak se obsah dusíku v půdě postupně snižuje. Při pouhém kypření se vyplavuje do spodních vod.

Podzimní úklid zahrady a kompostování.

/Dr. Stanislav Kubesa/

Zima nám již leze za nehty, dny se krátí, blíží se závěr roku a s ním i končící letošní zahrádkářská sezona. Zbývá nám vše dobře zpracovat, uskladnit úrodu a udělat závěrečný úklid v zahradě. Všechny zbytky ze záhonů by měly přijít do kompostu. Také listí z ovocných dřevin, pokud je zdravé se do kompostu hodí. Před jeho sběrem je vhodné stromy obejít a sesbírat zbytky plodů napadených monilií či dalšími chorobami. Vyhněme se rovněž listí zaplísňenému nebo napadenému houbovými chorobami. Toto do kompostu nedávejte, ale spalte. Osvědčilo se mi listí nehrabat, ale sebrat ho sekačkou při posledním sekání. Listy se rozmělní, smíchají se s trávou a pak je vrstvim na kompost. Listí z listnatých dřevin se časem rozloží a může dobře posloužit jako výživný kompost. Není třeba všechno spadané listí dávat do odpadkového kontejneru a odvézet pryč. Dá se z něho vyrobit a v zahradě velmi dobře poslouží jako kompost zvaný **l i s t o v k a**. Nejvyšší listovku můžeme vyrobit z listí ovocných stromů a keřů. Vhodné je i listí z lípy, lísky, javoru, buku, habru, které jsou bohaté na řadu živin. Prvním rokem je listovka kyselejší, hodící se jako mulč pod ovocné stromy a keře. Po dvou letech se listy ještě více rozloží, kompost nabude tmavší barvy a díky listům z ovocných dřevin je plný cenných výživných látek a je neutrální. Takovýto kompost můžete pak použít i jako substrát pro výsevy některých rostlin, nebo k přípravě substrátu k přesazování pokojových rostlin.

Poněkud jinak je tomu s listím z ořešáku, případně z kaštanu. Toto listí, díky obsahu některých nevhodných látek, jako jsou třísloviny, saponiny a další zpomalují rozkladný proces při kompostování. Takové listí do kompostu nedávejte. Obzvláště listí z ořešáku napadené antraknózou či bakteriální spálou ořešáku projevující se hnědnutím listů a plodů, které je v naší oblasti dosti rozšířené do kompostu nedávejte, ale spalte ho. Parazit na napadených opadlých listech přezimuje, na jaře jeho plodnice dozrávají, větrem se roznášejí a jsou zdrojem dalšího šíření těchto chorob, obzvláště za deštivého a teplejšího počasí. Odměnou za svou celoroční namáhavou, ale užitečnou práci v zahradce Vám i bude pořádný odpočinek. Ze svých zkušeností vím, že však netrvá dlouho. Ve chvíli, kdy se začínají hlavou honit nové myšlenky, nápady co a jak by bylo vhodné v roce následujícím vylepšit, nebo udělat jinak, začíná začátek toho dalšího, nového **z a h r á d k á ř s k é h o r o k u**.

Určitě se Vám k tomu hodí využít i některých myšlenek či nápadů o kterých se dočtete v právě vydané Rukověti zahrádkáře 2024, kterou pro Vás připravilo a vydalo odborné oddělení spolu se členy odborné a pěstitelské komise Českého zahrádkářského svazu.